

Sygn. akt II Ko 262/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący - Sędzia Olgierd Dąbrowski-Żegalski

Protokolant: sekr. sąd. I. W.

w obecności Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Olsztynie – Alicji Ruszczyk,

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2023 r.

sprawy:

G. F. ((...)), s. S. i J., ur.(...) w M.,

z jego wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę z powodu niesłusznego zatrzymania i tymczasowego aresztowania

orzeka

- na podstawie art.552 § 4 kpk zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy **G. F.** kwotę 30.000 (trzydziestu tysięcy) złotych jako zadośćuczynienie za doznaną krzywdę związaną z niewątpliwie niesłusznym zatrzymaniem i tymczasowym aresztowaniem w dniach od 4 maja 2018 r. do dnia 15 czerwca 2018 r. w sprawie karnej prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Elblągu, sygn. akt VIII K 641/19, z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
- w pozostałym zakresie wniosek oddala;
- na podstawie art.554 § 4 kpk koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Formularz UWO	Sygnatura akt	II Ko 262/22		
1. WNIOSKODAWCA				
G. F.				
2. ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA				

1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki		
4500 złotych	<i>Ustawowe od dnia wniesienia wniosku do dnia zapłaty</i>			
2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki		
50.000 złotych	<i>Ustawowe od dnia wniesienia wniosku do dnia zapłaty</i>			
3.	Inne			
3. USTALENIE FAKTÓW				
3.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty	
3.1.1.	<i>G. F. został zatrzymany w dniu 4.05.2018 r. w związku z podejrzeniem wprowadzenia do obrotu znacznych ilości środków odurzających.</i>	<i>Protokół zatrzymania</i>	<i>k.369-369v akta SR w Elblągu sygn. akt VIII K 641/19</i>	
3.1.2.	<i>Zastosowanie w dniu 5.05.2018 r. tymczasowego</i>	<i>Postanowienie SR w Elblągu</i>	<i>k.482-485 akta SR w Elblągu sygn. akt VIII K 641/19</i>	

	aresztowania wobec G. F..			
3.1.3.	G. F. doznał szeregu negatywnych skutków dla jego zdrowia psychicznego (stres i lęk, bezsenność, stany depresyjne) związanych z pozbawieniem go wolności.	Częściowe zeznania G. F., zeznania S. F., zeznania M. W.	k. 32, 148-150	
3.1.4.	Uchylenie w dniu 15.06.2018 r. tymczasowego aresztowania wobec G. F..	Postanowienie Prokuratora Rejonowego w Elblągu	k.579-579v akta SR w Elblągu sygn. akt VIII K 641/19	
3.1.5.	Uniewinnienie G. F. od wszystkich stawianych mu zarzutów.	Wyrok SR w Elblągu i wyrok SO w Elblągu sygn. akt VI Ka 641/19	k.2735-2739, 2908-2908v akta SR w Elblągu sygn. akt VIII K 641/19,	
3.1.6.	G. F. spóźnił się ze złożeniem w terminie wniosku z uwagi na zły stan psychiczny.	Częściowe zeznania G. F., zeznania S. F., zeznania M. W.	k. 32, 148-150	
3.1.7.	Przewidziany w art.555 k.p.k. roczny termin przedawnienia do złożenia wniosku z art.552 k.p.k. upływał	Wniosek	k. 2 i nast.	

	<p>dla G. F. w dniu 13.11.2021 r.</p> <p>G. F. w dniu 18.11.2021 r. złożył do SO w Elblągu wniosek o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne pozbawienie go wolności.</p>			
3.1.8.	<p>Oddalenie wniosku G. F. przez Sąd Okręgowy w Elblągu – wyrok z dnia 17.03.2022 r.</p>	<p>Wyrok SO w Elblągu w sprawie sygn. akt II Ko 138/21</p>	k. 34 i nast.	
3.1.9.	<p>Uchylenie wyroku SO w Elblągu – wyrok z dnia 8.07.2022 r.</p>	<p>Wyrok SA w Gdańsku w sprawie sygn. akt II AKa 158/22</p>	k. 68 i nast.	
3.1.10.	<p>Przekazanie sprawy do SO w Olsztynie – postanowienie z dnia 4.10.2022 r.</p>	<p>Postanowienie SA w Gdańsku w sprawie sygn. akt II AKo 235/22</p>	k. 114 i nast.	
3.1.11.	<p>Zarzut przedawnienia podniesiony przez pełnomocnika (...) w E. i prokuratora</p>	<p>Odpowiedź na wniosek, protokół rozprawy głównej</p>	k. 133 i nast., k.147 i nast.	
3.2. Fakty uznane za nieudowodnione				

Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty	
3.2.1.	Utrata przez wnioskodawcę dochodu w wysokości 4500 zł z tytułu wykonywanej działalności gospodarczej na skutek i w związku pozbawieniem go wolności.	Wydruk z CEiIDG, częściowe zeznania G. F.	k. 7-8, k. 32, 148-148v	
4. OCENA DOWODÓW				
4.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		
3.1.1.-3.1.2., 3.1.4-3.1.5., 3.1.7.-3.1.11.	Dokumenty urzędowe i pisma procesowe	Okoliczności niesporne i niebudzące wątpliwości.		
3.1.3.	Częściowe zeznania G. F.	Poza nieudowodnioną wysokością szkody w pozostałym zakresie zeznania wnioskodawcy nie budzą wątpliwości.		
3.1.6.	Zeznania S. F., zeznania M. W.	Nie budzą wątpliwości co do ich wiarygodności.		

<p>4.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów</p> <p>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>				
<p>Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu</p>		
<p>3.2.1.</p>	<p>Częściowe zeznania G. F.</p>	<p>Przedstawiony wydruk z CEiIDG i złożone w tej części zeznania wnioskodawcy nie udowadniają, że G. F. <u>utracił właśnie 4500 zł</u> (a nie inną kwotę) w związku z niesłusznym pozbawieniem go wolności. Wnioski wysnuwane w oparciu o ten wydruk są w zasadzie gołosłowne i nie są poparte logicznym wywodem. Powinność wykazania twierdzeń uzasadniających zgłoszone w całości roszczenia (w tym przypadku o</p>		

		odszkodowanie) obciąża wnioskodawcę i działającego na jego rzecz pełnomocnika, a nie sąd.		
5. PODSTAWA PRAWNA				
Odszkodowanie				
1.	Kwota główna	Odsetki		
Oddalono wniosek w zakresie odszkodowania				
Zwięźle o powodach podstawy prawnej				
Art.552 § 4 k.p.k. – co do zasady oskarżonemu przysługuje odszkodowanie i zadośćuczynienie w wypadku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania lub zatrzymania.				
Zadośćuczynienie				
2.	Kwota główna	Odsetki		
30.000 złotych				
Zwięźle o powodach podstawy prawnej				

<p>Art.552 § 4 k.p.k. – co do zasady oskarżonemu przysługuje odszkodowanie zadośćuczynienie w wypadku niewątpliwie nieślusznego tymczasowego aresztowania lub zatrzymania.</p>		
<p>Inne</p>		
<p>3.</p>		
<p>Zwięźle o powodach podstawy prawnej</p>		
<p>Nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia z art.555 k.p.k. – art.5 k.c. uwzględnienie tego zarzutu i oddalenie na tej podstawie roszczeń wnioskodawcy byłoby sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.</p>		
<p>6. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA</p>		
<p>Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia</p>		

Odszkodowanie				
1.	Kwota główna	Odsetki		
<p><i>Wnioskodawca G. F. był zatrzymany i tymczasowo aresztowany w okresie od 4 maja 2018 r. do 15 czerwca 2018 r. W postępowaniu karnym, w którym wnioskodawca był pozbawiony wolności został on prawomocnie uniewinniony od wszystkich stawianych mu zarzutów. Zatem wspomniane zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie G. F. w tym postępowaniu karnym było co do zasady niewątpliwie niesłuszne.</i></p> <p><i>Przy rozstrzygnięciu o wysokości należnego odszkodowania, na podstawie przepisów rozdziału 58 k.p.k., mogą być brane jako wchodzące w skład tego odszkodowania wyłącznie te</i></p>				

należności, które były związane ze stosowanym tymczasowym aresztowaniem (zatrzymaniem), a nie z całym prowadzonym postępowaniem karnym. Ustalenie zakresu odszkodowania należy dokonywać zgodnie z regulami ustalonymi w prawie cywilnym. W szczególności ma w tym miejscu zastosowanie art. 361 § 2 k.c., zgodnie z którym naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Tak więc odszkodowanie obejmuje również korzyści, które osoba pozbawiona wolności mogłaby osiągnąć w następstwie wykonywania pracy zarobkowej w okresie, w jakim

<p>była pozbawiony wolności. Powinność wykazania twierdzeń uzasadniających zgłoszone w całości roszczenie (odszkodowanie) obciąża jednak wnioskodawcę i działającego na jego rzecz pełnomocnika, a nie sąd. Wnioskodawca nie udowodnił, że w związku z pobawieniem go wolności utracił dochody z prowadzonej działalności gospodarczej właśnie w żądanej kwocie 4500 zł. Przedstawione przez niego wyliczenia są gołosłowne i niewiarygodne.</p>				
<p>Zadośćuczynienie</p>				
<p>2.</p>	<p>Kwota główna</p>	<p>Odsetki</p>		
<p>Określając wysokość zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę negatywne skutki pozbawienia wolności dla psychiki</p>	<p>Ustawowe odsetki od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.</p> <p>art.481 k.c.</p>			

wnioskodawcy
(krzywdę).
Dodatkowo
wzięto pod
uwagę nie tylko
czas trwania
niewątpliwie
niesłusznego
pozbawienia
wolności (który
w tym wypadku
nie był znaczny –
ok. 1,5 miesiąca),
ale także stopień
dolegliwości, z
jaką wiązało
się stosowanie
środka o
charakterze
izolacyjnym, a
więc osobiste
przykrości i
przeżycia natury
moralnej z tego
wynikające
(uczucie
przykrości,
utrata dobrego
imienia),
konieczność
poddania się
rygorom
związanym z
pozbawieniem
wolności,
ostracyzm
środowiskowy i
nieprzychylnie
reakcje po
zwolnieniu z
aresztu, ale
również w
szczególności
przeżycia
wnioskodawcy,
który w miejscu
zamieszkania
pozostawił

**życiową
partnerkę.**

**Wielokrotnie
przy okazji
podobnych
spraw
podkreślano, że
kwotę
zadośćuczynienia
ustalać należy z
umiarem,
stosownie do
realiów
społecznych, jak
np.: zamożność
mieszkańców,
wartość
pieniądza, itp.
Ideałem jest,
kiedy
wspomniana
wysokość
zadośćuczynienia
nie pozostawia
poczucia
krzywdy u osoby
uprawnionej, ale
jednocześnie nie
jest sposobem
uzyskania
nadmiernych
korzyści
finansowych.**

**Zgodzić się
należy z
poglądem, że
ustalając
wysokość
zadośćuczynienia,
które w swej
istocie stanowi
odszkodowanie
za szkody
niematerialne
wynikłe z
pozbawienia
wolności, nie
można oprzeć się**

na jednoznacznych, weryfikowalnych i porównywalnych kryteriach, gdyż takie nie istnieją. Choć zatem ocena okoliczności uzasadniających zasądzenie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z tytułu niewątpliwie niesłusznego pozbawienia wolności powinna być dokonywana z punktu widzenia przeciętnego człowieka, to jednak sytuacja każdej osoby, dochodzącej tego rodzaju roszczenia, musi być traktowana indywidualnie. Posiłkując się regułami wypracowanymi na gruncie prawa cywilnego (art. 445 § 1 k.c.), stwierdzić trzeba, że zadośćuczynienie powinno być odpowiednie. Sądowi pozostawiono zakres swobody w określaniu odpowiedniej kwoty po ustaleniu i dokonaniu oceny

**wszystkich
okoliczności
towarzyszących
niewątpliwie
niesłusznemu
pozbawieniu
wolności, które
naruszając
dobra osobiste,
powodują szkodę
niemajątkową u
pokrzywdzonej
w ten sposób
osoby.**

**Wnioskodawca
w momencie
zatrzymania
prowadził
warsztat
samochodowy i
był w sposób
przeciętny znany
w lokalnym
środowisku,
cieszył się jednak
dobrą opinią
środowiskową.**

**Fakt
zatrzymania go,
a następnie
tymczasowego
aresztowania,
niewątpliwie
naraził dobre
imię
wnioskodawcy
zarówno w
miejscu
zamieszkania,
jak i w miejscu
prowadzenia
działalności
gospodarczej.**

**Jest oczywiste,
że każde
pozbawienie
wolności**

wywiera
negatywne
skutki dla osoby,
której dotyczy.
Szczególnie
negatywne
skutki wywiera
tymczasowe
aresztowanie,
kiedy dotyczy
osoby, która
cieszy się
pozytywną
opinią
środowiskową,
nie wchodziła
nigdy wcześniej
w konflikty z
prawem, dla
prawidłowego i
zyskownego
prowadzenia
swojej
działalności
gospodarczej
potrzebuje
również zaufania
w lokalnym, w
tym wypadku
niewielkim
środowisku, skąd
najczęściej
pochodzą klienci
jego zakładu.

Na uwadze
trzeba mieć
również bardzo
przykre
przeżyciami
psychiczne
wnioskodawcy
związane z
rozłąką z
osobami
najbliższymi dla
wnioskodawcy
(rodzice,

<p>partnerka życiowa).</p> <p>W przedmiotowej sprawie odpowiedzialność Skarbu Państwa kształtuje się na zasadzie ryzyka. Biorąc pod uwagę omówione powyżej powody Sąd uznał, że dochodzona przez G. F. kwota 50.000 zł jest wygórowana. Kwotą adekwatną zadośćuczynienia do poniesionych przez wnioskodawcę krzywd jest kwota 30.000 złotych, która odpowiada wielokrotności średnich miesięcznych wynagrodzeń w kraju (w chwili orzekania to ok. 6500 zł – publ. GUS).</p>			
<p>Inne</p>			
<p>3.</p>	<p>Wnioskodawca złożył wniosek po upływie przewidzianego w art.555 k.p.k. rocznego terminu przedawnienia - dla G. F. termin ten upłynął w</p>		

**dniu 13.11.2021
r., a wniosek
złożył 18.11.2021
r.**

**Nieuwzględnienie
zarzutu
przedawnienia
(art. 5 k.c.)
- uwzględnienie
tego zarzutu i
oddalenie na
tej podstawie
roszczeń
wnioskodawcy
byłoby sprzeczne
z zasadami
współzycia
społecznego. G.
F. w wyniku
niesłusznego
pozbawienia go
wolności doznał
m.in.
pogorszenia
stanu zdrowia
psychicznego, z
czym wiązały się
również stany
depresyjne.
Mimo
prawomocnego
uniewinnienia go
od wszystkich
zarzutów jego
stan psychiczny
był i jest nadal
zły. Korzysta on
nadal z pomocy
specjalisty.
Powyższe
okoliczności
spowodowały, że
G. F. złożył
sвій wniosek
nieznacznie (5
dni) po
wymaganym w
art.555 k.p.k.
terminie. W**

	<p><i>takich okolicznościach, w ocenie Sądu, byłoby skrajnie niehumanitarne unikanie przez Skarb Państwa zadośćuczynienia wnioskodawcy za niesłusznie doznane przez niego krzywdy, a powstałe w wyniku działania organów Państwa.</i></p>		
<p>7. INNE ROZSTRZYGNIĘCIA ZAWARTE W WYROKU</p>			
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>		
<p>2</p>	<p><i>Oddalenie wniosku w pozostałym zakresie – odszkodowanie w całości, zadośćuczynienie w części przekraczającej 30.000 złotych.</i></p>		
<p>8. KOSZTY PROCESU</p>			
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>		
<p>3</p>	<p><i>Art.554 § 4 k.p.k. – postępowanie</i></p>		

	<i>jest wolne od kosztów.</i>		
9. PODPIS			